

# TE SIGURT NË PUNE



UDHËZIME SIGURIE EMIGRANTËVE PËR PRAKTIKË PUNE



ABOAN  
NOVA

Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020

Euroopan unioni  
Euroopan sosiaalirahasto



# TE SIGURT NË UNË

## Disa fakte

- Aksident pune do të thote aksident(fatkeqësi) në vendin e punës si përshebull : të rrëzohesh, të rrëshkasësh, të pengohesh, të biesh, të goditesh nga makineria. Si pasojë mund të sjellë dëmtim të rëndë. Aksidentet në punë shkaktojnë kosto të larta .
- Kemi shumë raste ku ndodh pothuajse aksidenti ne punë.
- Çdo ditë, në anë të ndryshme të Botës, vdesin në punë 7700 njerëz në aksidente pune ose nga sëmundjet e lidhura me punën.
- Në Botë gjatë gjithë vitit vdesin 380 000 njerëz në aksidente pune; Në Europë 11 000 dhe në Finlandë 30 njerëz.
- Arsy e përgjithshme qe ndodh aksidenti në punë është: nxitimi, pakujdesia, paaftësia, mënyrat e gabuara të punës, sjellje e keqe, mospërfillja, marrja e panevojshme e përgjegjësisë.
- Vëndet më të rrezikshme të punës janë në fushën e ndërtimit dhe të metallurgjisë.
- Në punë, çdokush mund të ndikojë që të mos ndodhë aksidenti.

## Disa rreziqe në punë

- Zhurma, vibracioni, rezatimi.
- Makineritë dhe pajisjet me difekte.
- Elektriciteti, zjarri, nxehtësia dhe kimikatet.
- Mbetja nën ngarkesë (=peshë e rëndë).
- Në shumë vënde pune, punëtori duhet të ketë kartë sigurie te punës. Kartën e merr kur zhvillon kursin e sigurisë së punës.

## Çfarë është siguria e punës?

- Kujdesi, aftësia profesionale, programimi, parashikimi i rreziqeve të punës, shkollimi, informacioni, përgjegjësia, udhëzimi, zbatimi i masave të sigurisë, kujdesi për veten dhe për kolegun e punës.
- Punë e sigurt është kur veprohet me cilësi të mirë: jo aksidente, jo sëmundje të lidhura me punën(=sëmundje profesionale).
- Çdokush në punë ka përgjegjësi për sigurinë. Qëllimi O aksidente.

**Työtapaturma tarkoittaa onnettomuutta työpaikalla: esimerkiksi kaadutaan, liukastutaan, kompastutaan, pudotaan, saadaan isku koneesta. Seurauskena voi olla vakava vammautuminen. Työtapaturmat aiheuttavat suuria kustannuksia.**

Paljon tapahtuu myös läheltä pitä -tilanteita, tapahtuu melkein työtapaturma. Joka päivä, eri puolilla maailmaa, kuolee työpaikalla 7700 ihmistä työtapaturmissa tai menehtyy työperäiseen sairauteen. Vuoden aikana kuolee koko maailmassa 380 000 ihmistä työtapaturmissa; Euroopassa 11000 ja Suomessa 30 ihmistä.Työtapaturman syy on tavallisesti kiire, huolimattomuus, osaamattomuus, väärät työtavat, huono asenne, välinpitämättömyys, turha riskinotto.Vaarallisimmat työpaikat ovat rakennus-ja metallialalla. Jokainen voi työpaikalla vaikuttaa siihen, ettei tapahdu työtapaturmia.

**Monta vaaraa työssä** • melu, tärinä, säteily • vialliset koneet ja laitteet • sähkö, tuli, kuumuus ja kemikaalit • kuorman (=taakan) alle jäätimen.

Monessa työpaikassa työntekijällä tätyy olla työturvallisuuskortti. Kortin saa, kun suorittaa työturvallisuuskoulutuksen.

**Mitä on työturvallisuus?** Huolellisuus, ammattitaito, suunnittelija, työn vaarojen ennakoiminen, koulutus, informaatio, vastuu, perehdyskysymykset, turvallisuusmääräysten noudattaminen, itsestä ja työkaverista välittäminen. Työpaikan turvallisuus kertoo toiminnan hyvästä laadusta: ei tapaturmia, ei työperäisiä sairauksia (=ammattitaitoja). Jokainen on vastuussa työpaikan turvallisuudesta. Tavoitteena on 0 tapaturmaa.

## Punëtori i ri ka nevojë për udhëzim

- Punëdhënësi duhet ta udhëzojë punëtorin e ri me rregullat e vëndit të punës dhe sigurinë.
- Udhëzim është drejtum dhe dhënie informacioni.
- Punëtorit të ri i thuhen gjërat e mëposhtme si: Përdorimin e masave mbrojtëse, lëvizjen në vëndin e punës, evidentimin e zonës specifike, ambientet e statit të punëtorëve, kontaktimi me njerëzit, punët e autorizuara, trajtimin e mbeturinave dhe veprimi në raste emergjencë.
- Drejtuesi i sigurisë dhe drejtuesi i shëndetësisë janë ekspertë në siguri. Nga ata merr ndihmë dhe këshilla.
- Në vëndet e punës Finlandeze nuk lejohet të përdorësh dhe të mbash me vete alkool dhe drogë.
- Ngacmimi seksual është krim. Nuk duhet të kryet nga punëdhënësi ahuu dhe nga punëmarrësi.

## Detyrimet e punëtorit

- Kujdesu për veten tënde dhe sigurinë e kolegut.
- Informo punëdhënësin mbi të gjitha situatat e rrezikshme, si dhe për situata të përafërtë me to.
- Lajmëro të tjerët mbi rrezikun.
- Përdor masat mbrojtëse.
- Njih pajisjet e sigurisë dhe sistemet e sigurisë të makinerive.
- Pyet gjithmonë nëse je i pasigurt për kyerjen e ndonjë pune ose për përdorimin e makinerisë.
- Vëndi i punës duhet të jetë i pastër dhe çdo gjë në rregull.
- Mund të ndalosh rreziqe të rënda që ndodhin në punë.
- Mos u vono në punë!

## Përdor pajisje mbrojtëse

- Këpucë mbrojtëse
- Syze mbrojtëse
- Kufje kundra zhurmës
- Maskë saldimi
- Doreza mbrojtëse
- Maskë frysëmarrje(kundragazi)
- Kokore mbrojtëse
- Rripa sigurie



**Uusi työntekijä tarvitsee perehdityksen** Perehditys on opastusta ja informaation antamista. Työnantajan täytyy perehdyttää uusi työntekijä työpaikan sääntöihin ja turvallisuuteen.

Uudelle työntekijälle kerrotaan mm. seuraavat asiat: • henkilönsuojaaintien käyttö • liikkuminen työpaikalla • alueen erityisolosuhteet • henkilöstötilat • yhteishenkilöt • luvanvaraiset työt • jätteiden käsittely ja • toiminta hätätilanteessa.

Työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu ovat työpaikan turvallisuusasioiden tuntijoita. Heiltä saa apua ja neuvoja. Suomalaisella työpaikalla ei saa käyttää ja pitää mukana alkoholia ja huumeita. Seksuaalinen ahdistelu on rikos. Siihen ei saa syllistyä työnantaja eikä työntekijä.

**Työntekijän velvollisuudet** Sinun täytyy • huolehtia omasta ja työkaverin turvallisuudesta • ilmoittaa kaikista vaaratilanteista työnantajalle, myös lähestä piti -tilanteista • varoittaa muita vaarasta • käyttää henkilönsuojaaimia • tuntea koneiden turvalaitteet ja turvajärjestelmät.

Kysy aina, jos olet epävarma, miten jokin työ tehdään tai konetta käytetään.

Työpaikan täytyy olla siisti ja tavaroiden järjestyksessä.

Sinä voit kieltyätyä vakavaa vaaraa aiheuttavasta työstä.

Älä myöhästy töistä!

**Käytä henkilönsuojaaimia!** • turvakengät • suojalasit • kuulosuojaaimet • hitsausmaski • suojakäsineet • hengityssuojain • kypärä • turvalvaljaat



## Punët e autorizuara

- Punë e autorizuar do të thotë që ti duhet të marrësh leje me shkrim për kryerjen e punës.
- Punë të autorizuara janë : Punë me djegie, me djegie mbi çati, cisternat dhe punët me tubacione (punë në vënde të ngushta), përdorimi i vinçit, përdorimi i makinerive me pirun, punë me elektricitet, punë me asbest.

## Veglat e punës, makineritë dhe pajisjet

- Mos përdor vegla pune dhe makineri të dëmtuara.
- Përdor gjithmonë veglat e posaçme në punën tënde.
- Në makineri duhet të jetë shenja CE.
- Pajisjet mbrojtëse të janë pranë makinerisë .
- Kontrollo që kabëllat elektrik dhe lidhjet të janë të padëmtuara .
- Shiko ku ndodhet butoni (STOP).
- Përdor kufjet kundra zhurmës dhe mbroji sytë me syzet mbrojtëse pasi makineritë shkaktojnë zhurmë të madhe dhe rrezik gjithashtu syve.

## Punët me ngritje ngarkesash

- Ngrjtja e ngarkesës(peshës, mallrave) dhe zhvendosja e tyre është gjithmonë e rrezikshme.
- Paralajmëroji të tjerët për ngritjen.
- Mos qëndro nën pesha te rënda.
- Jepi shenjat e duhura personit që ngren ngarkesën – mëso sinjalizimin me duar.
- Personat duhen të ngrihen vetëm nga makineritë që kryejnë këtë funksion.
- Duhen përdorur gjithashtu rripa sigurie në ngritjen e personave nga makineritë.
- Personi që do të perdonë makineritë me ngritje duhet të ketë leje me shkrim nga punëdhënësi.

## Shkallët, skelat, boshllëqet, gropat

- Për boshllëqet dhe gropat merren masa mbrojtëse dhe sinjalistike.
- Shkallët e larta nuk lejohen të përdoren gjatë punës.
- Shkallët e shkurtra lejohen te përdoren gjatë punës vetëm nëse lartësia ku punohet është nën një metër.
- Skelat duhen kontrolluar para përdorimit të tyre. Skelat duhen te janë me patentë ku të paqyrohen të dhënat teknike dhe të inspektimit.

**TURUN AIKUISKOULUTUSKESKUS**  
[www.turunakk.fi](http://www.turunakk.fi)

**Luvanvaraiset työ** Luvanvarainen työ tarkoittaa, että sinun täytyy saada kirjallinen lupa työn tekemiseen. Luvanvaraisia töitä ovat: • tilityö ja kattotilityö • säiliö-ja putkityö (työ ahtaassa tilassa) • nosturin käyttö • trukin käyttö • sähkötyö • asbestityö.

**Työkalut, koneet ja laitteet** Älä käytä rikkinäisiä työkaluja ja koneita. • Käytää aina oikeanlaista työkalua työssäsi. • Koneessa täytyy olla CE-merkintä. • Koneen suojet täytyy olla paikallaan. • Tarkista, että sähköjohdot ja liitokset ovat ehjät. • Katso, missä on Hättä seis -painike (STOP). Koneet aiheuttavat kovaa melua ja vaaraa myös silmille – käytä kuulonsuojaamia ja suojaa silmät suojalaseilla.

**Nostotyöt** • Taakan (=kuorma, tavarat) nostaminen ja siirtäminen on aina vaarallista. • Varoita muita nostosta. • Älä ole taakan alla. • Anna oikeat käsimerkit taakan nostajalle, opiskele käsimerkit. • Henkilötä saa nostaa vain henkilönnostimella. • Turvalaita täytyy käyttää myös henkilönnostimissa. • Trukin ja henkilönnostimen käyttäjällä täytyy olla työnantajan kirjallinen lupa.

**Tikkaat, telineet, kuilut, aukot** • Kuilut ja aukot täytyy suojata ja merkitä. • Nojatikkaita ei saa käyttää työskentelytasona. • A-tikkaita voi käyttää työskentelytasona, jos seisoo niillä alle metrin korkeudessa. • Telineet täytyy tarkastaa ennen niiden käyttöä. Telineessä täytyy olla telineekortti, jossa kerrotaan telineen tekniset tiedot ja tarkastustiedot.